

سلیقه سازی یا سلیقه بازی؟

مشکلات اکران باغ های کندلوس

چاپ شده در : روزنامه شرق

زمان انتشار : خرداد ماه ۱۳۸۵

در فرآیندی چند هفته ای که خودش پس از دو سال تعویق اکران اتفاق می افتاد، بالاخره در یکی دو هفته ی اخیر اکران فیلم دوست داشتنی باغ های کندلوس ساخته ی ایرج کریمی منتقد صاحب نظر سینمایی و با بازی محمدرضا فروتن و مسعود کرامتی، آن قدر عقب افتاد تا به سه هفته مانده به جام جهانی رسید. جالب این جاست که این وقایع با اطلاع و توافق صاحبان فیلم و پخش آن روی داد و انگار کسی جز مالک معنوی، نگران قضیه نبود.

اینها ناشی از تفکری قدیمی و رایج در سینمای ایران است که فقط به توفیق فیلم هایی که سر و شکل شان از احتمال فروش خبر می دهد، امید دارد و حواسش نیست که همین دور و بر، فیلم هایی بدون آن سر و شکل مثل زیر پوست شهر و سگ کشی و حکم و چهارشنبه سوری و حتی یک بوس کوچولو از همین تهیه کننده هم فروش های عالی یا معقولی داشتند. اگر حتی بازیگر محبوب و مشهور را هم درباره ی برخی از این موارد مطرح کنیم، باغ های کندلوس از آن بی بهره نیست.

ولی سوای مصداق ها، به همان جریان فکری کهن برگردیم. دلیل این ماجرا نگاهی است که در سینمای ما نسبت به پدیده ی سلیقه سازی وجود دارد. در حقیقت تصور غالب این است که فیلمساز نمی تواند در پروسه ای هرچند طولانی و به شیوه های خاص خودش، سلیقه ی عمومی را با جلوه های کار متفاوتی که کرده، همراه کند و بنابراین باید بگذارد که تلقی موجود از سلیقه ی عام، سلیقه ی حاکم بر فیلم او را بسازد! می شود دانست که در این صورت، فیلمساز عملاً فردیتی ندارد و فقط واسطه ی بی تأثیری است که هر چیزی را از خواست صرف خود مردم می گیرد و به خودشان پس می دهد؛ و این در حالی است که این "سلیقه ی مردم" فقط ذهنیتی است که تولیدکنندگان و پخش کنندگان فعال در بدنه ی این سینما برای خودشان ساخته اند و به سلیقه ای که در سطوح و زمان ها و اقشار مختلف، سیال و گوناگون است، ربطی ندارد. به نظرتان اولاً برداشت عرضه کنندگان آثار فرهنگی می تواند با تلقی اعضای جریان

اصلی نسبت به پسند عموم، یکی باشد؟! و ثانیاً اگر سلیقه ی مردم معنای واحدی دارد و فقط زیر سایه ی درختان سنجد و هلو به دست می آید، مثلاً هامون و بقیه ی فیلم های مهرجویی را که خوب فروخته اند، کجای این سلیقه می شود قرار داد؟!!